

תכנית להתמודדות עם פערי כוח אדם במקצועות הבריאות

הצעה להחלטה

מחליטים, במטרה לענות על פערי כוח האדם בשירות הציבורי במקצועות פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת וריפוי בעיסוק (להלן: מקצועות הבריאות) ובהמשך לעבודת הצוות הבין משרדי לבחינת פערי כוח אדם במקצועות הבריאות:

- א. לאמץ את ממצאי דוח הצוות הבין משרדי לבחינת פערי כוח אדם במקצועות הבריאות, בדבר פערי כוח האדם הנוכחיים והצפויים עד שנת 2035. (מצ"ב נספח א')
- ב. להקים צוות בחינה ויישום של צעדי מדיניות להתמודדות עם פערי כוח האדם במקצועות הבריאות, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד החינוך, מנכ"ל משרד הרווחה והביטחון החברתי, הממונה על התקציבים, מנכ"ל מל"ג, או נציגיהם (להלן "הצוות").
- ג. להטיל על הצוות לגבש תכנית תמריצים, בהסכמה עם אגף תקציבים במשרד האוצר, להרחבת היצע השירותים ועידוד התעסוקה במקצועות הבריאות בשירות הציבורי בטווח הקצר, בתוך 45 יום ממועד קבלת החלטה זו.
- ד. להטיל על הצוות לגבש ולהגיש לממשלה המלצות להתמודדות עם פערי כוח האדם בשירות הציבורי במקצועות הבריאות בטווח הבינוני והארוך, לרבות צעדי מדיניות ואופן יישומם, בתוך 180 יום ממועד קבלת החלטה זו.
- ה. משרד החינוך יגבש תוך 60 ימים תכנית לעידוד כניסה של מטפלות ממקצועות הבריאות לעבודה במוסדות החינוך.
- ו. לרשום את הודעת מנכ"ל מל"ג על קיומה של עבודת מטה בנושא מקצועות הבריאות לקראת גיבוש התכנית הרב שנתית למערכת ההשכלה הגבוהה, אשר תתבסס בין היתר על נתוני דוח הצוות הבין משרדי, ובכפוף לאישור ות"ת/מל"ג.
- ז. להטיל על מנכ"ל משרד רה"מ למפות את השדות הקליניים הפעילים כיום במקצועות הבריאות ולהציג תכנית להרחבתם, בתוך 60 יום ממועד קבלת החלטה זו.
- ח. אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכויות ועצמאות ות"ת/מל"ג.

דברי הסבר

כללי

תושבי ישראל זכאים לקבל שירותים שונים במקצועות פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת (להלן: מקצועות הבריאות). שירותים אלה ניתנים באמצעות מערכות הבריאות, החינוך והרווחה מתוקף חוקים, תקנות וחוזרי מנכ"ל. השירותים בתחומים אלה ניתנים לכלל האוכלוסייה, ובפרט לילדים בעלי מוגבלויות ולקשישים. כיום ישנן 6,902 בעלות רישיון בפיזיותרפיה, 6,118 בקלינאות תקשורת, ו-6,839 בריפוי בעיסוק. מרבית העוסקות במקצוע הן נשים, העובדות בממוצע בהיקף כולל של 75%-80% משרה.

בשנים האחרונות נטען כי השירות הציבורי מתקשה לספק את היקף השירותים לו הוא מחויב, בפרט לאור הפער בין כוח האדם הנדרש לכוח האדם הקיים במגזר הציבורי, לצד גידול באוכלוסייה הנזקקת לטיפולים. ממוסדות הטיפול השונים עולה כי הסיבות לפערי כוח האדם נוגעות בין השאר לקשיים בגיוס ובשימור עובדים וכן להיבטי תקינה.

משק כוח האדם במקצועות הבריאות מתוכנן ברובו הגדול על ידי המדינה. מספר הכיסאות בתוכניות הלימודים האקדמיות נקבע על ידי משרד הבריאות והות"ת ותלוי גם במספר המקומות הזמינים לביצוע הכשרה מעשית. משרד הבריאות אחראי על מתן הרישיונות לעיסוק במקצוע, על הרגולציה ועל הפיקוח על התחום. בנוסף, המגזר הציבורי הוא המעסיק הגדול ביותר של בעלות מקצוע, בין אם באמצעות משרדי הממשלה ובין אם באמצעות גופים ציבוריים באופן ישיר או עקיף.

צוות ממשלתי לאבחון פערי כוח האדם במקצועות הבריאות

במסגרת הליך סקירת הוצאות לשנת 2020 בהובלת משרד רה"מ, משרד החינוך העלה כי קיים קושי באספקת השירותים בתחום מקצועות הבריאות במוסדותיו. בחינה זו הורחבה בהמשך לכלל מסגרות השירות הציבורי, והובילה להקמת צוות בין משרדי, בהובלת משרד רה"מ ובהשתתפות משרדי האוצר, הבריאות, החינוך, הרווחה וכן נציבות שוויון זכויות במשרד המשפטים. הצוות בחן את פערי כוח האדם במקצועות הבריאות בכלל המשק ובפרט במסגרות השירות הציבורי. הממצאים פורסמו בדו"ח "פערי כוח אדם במקצועות הבריאות" באוקטובר 2021.

ממצאי עבודת הצוות מצביעים על פערי כוח אדם במקצועות הבריאות העומדים כיום על: 1,878 בעלות רישיון בפיזיותרפיה, 2,177 בקלינאות תקשורת ו-2,560 בריפוי בעיסוק. הפערים הנוכחיים צפויים לגדול בשנים הבאות, בפרט בריפוי בעיסוק.

על מנת להתמודד כראוי עם הפערים בטווח הקצר יש לפעול למיצוי פוטנציאל העבודה של בעלות הרישיון הקיימות, ולתמרץ אותן להגדיל את היקף עבודתן במסגרות הציבוריות. בטווח הזמן הבינוני והארוך יש לפעול להגדלת סך היצע כוח האדם בשלושת המקצועות, בפרט באמצעות הרחבת תכניות לימודים אקדמיות ושדות קליניים. לצד זאת יש לבחון כיצד ניתן להגביר את אטרקטיביות ויעילות העבודה במגזר הציבורי, בין השאר באמצעות בחינת חלופות לניהול הביקוש לטיפולים באופן מיטבי. לשם כך נחוץ צוות ממשלתי שיציג אסטרטגיה מפורטת להתמודדות עם הפערים לצד מתווה יישום.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הבריאות – תומך.

שרת החינוך – תומכת.

שר הרווחה והביטחון החברתי – תומך.

שר האוצר – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת מצורפת

סיווגים

סיווג ראשי: החלטה ביצועית

תחום פעולה עיקרי: המגזר הציבורי

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי ראש הממשלה החליפי

ח' באדר א' התשפ"ב
09 בפברואר 2022

היועצת המשפטית

ירושלים, ח' אדר א', התשפ"ב

9 בפברואר 2022

סימוכין: 3757019947

חוות דעת משפטית הנלווית להצעה להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: תכנית להתמודדות עם פערי כוח אדם במקצועות הבריאות

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. הצעת ההחלטה מיועדת להתמודד עם פערי כוח האדם במקצועות הפיזיותרפיה, הריפוי בעיסוק וקלינאות התקשורת (להלן- מקצועות הבריאות), והיא מובאת לפני הממשלה בהמשך לעבודת צוות בין משרדי, בהובלת משרד ראש הממשלה, אשר בתן את פערי כוח האדם במקצועות אלו בכלל המשק ובפרט בשירות הציבורי. דוח הצוות פורסם בחודש אוקטובר 2021 (להלן – הדוח).
2. בהצעת ההחלטה מוצע לאמץ את ממצאי הדוח האמור ולהקים צוות בחינה ויישום בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה (להלן- הצוות), זאת במטרה להתמודד עם הפערים הן בטווח הקצר והן בטווח הבינוני והארוך.
3. במסגרת זו מוצע להטיל על הצוות לגבש תכנית תמריצים להרחבת היצע השירותים ועידוד התעסוקה במקצועות הבריאות בשירות הציבורי, בטווח הקצר, בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההחלטה. עוד מוצע להטיל על הצוות לגבש ולהגיש לממשלה המלצות להתמודדות עם פערי כוח האדם בשירות הציבורי במקצועות הבריאות בטווח הבינוני והארוך, לרבות צעדי מדיניות ואופן יישום, בתוך 180 יום ממועד קבלת ההחלטה.
4. בנוסף לעניינים דלעיל שהוטלו על הצוות מוצעות מספר פעולות נוספות:
  - מוצע להטיל על המנהלת הכללית של משרד החינוך לגבש תוך 45 ימים תכנית לעידוד כניסה של מטפלות ממקצועות הבריאות לעבודה במוסדות החינוך.
  - מוצע לרשום את חודעת מנכ"ל מל"ג על קידום עבודת מטה בנושא מקצועות הבריאות לקראת גיבוש התכנית הרב שנתית, אשר תתבסס בין היתר על נתוני הדוח ובכפוף לאישור ות"ת/מל"ג; אין באמור בהצעה כולה כדי לגרוע מסמכויות ועצמאות ות"ת/מל"ג.
  - מוצע להטיל על מנכ"ל משרד רח"מ, בסיוע גורמים נוספים, למפות את השדות הקליניים הפעילים כיום במקצועות הבריאות ולהציג תכנית להרחבתם, בתוך 60 יום ממועד קבלת ההחלטה.

היועצת המשפטית

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

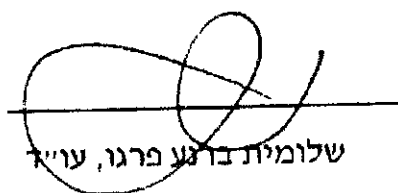
יישום ההצעה במשרדים השונים ייעשה בלוי היועצים המשפטיים של המשרדים הנוגעים בדבר, ובמסגרת זו יבחנו גם החיבטים המשפטיים של התכניות שיגובשו מכוח הצעת ההחלטה, על פי העניין. בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור ההצעה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הנוגעים בדבר ולמחלקת ייעוץ וחקיקה, והערות שהתקבלו בהיבטים המשפטיים הוטמעו בנוסח.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

שלומית בן-פרי
היועצת המשפטית